

Stabbursnes naturreservat

Porsanger kommune, Finnmark

Store gruntvannsområder

Selve Stabburnseset er et stort delta av sand og grus som Stabburselva har skylt ut i Porsangerfjorden ved slutten av og etter siste istid. Landhevingen etter istiden har formet deltaet til et platåformet nes som mot sjøen er avgrenset av en markert og bratt skrent. Både nord og sør for neset finner vi store, flate strand- og fjærearealer. Sjøen utenfor er svært grunn over store arealer, og naturreservatet omfatter en del av landets største sammenhengende gruntvannsområder.

Stabbursnes naturreservat

Stabbursnes naturreservat ble opprettet i 1983. Reservatet dekker et område på 16 km², herav ca. 2,3 km² landareal.

Formålet med fredningen er:

- å bevare et våtmarksområde som har internasjonal verdi som raste- og trekkområde for en rekke arter av ender, gjess og vadefugl.
- å bevare store, velutvikla strandenger med arktiske arter og plantesamfunn.

Ramsarkonvensjonen

Ramsarkonvensjonen er den første internasjonale avtalen med fokus på våtmarksfugl og viktige våtmarksbiotoper. Forhandlingene fant sted i byen Ramsar i Iran i 1971 hvor representanter for 18 regjeringer deltok. Gjennom Ramsarkonvensjonen har Norge forpliktet seg til å peke ut våtmarksområder som har internasjonal betydning for våtmarksfugler, og føre dem opp på den internasjonale Ramsarlista. Stabbursnes naturreservat er et av Norges 37 Ramsarområder og ble utpekt som Ramsarområde 24.7.1985.

Korschesterompe

Teppesaltgress

Lappspove

Brushane

Vandrefalk

Polarsnipe

Spesielt planteliv

Vegetasjonen på Stabburneset særpreges av de store flatene med strandeng, dvs leirstrandvegetasjon med plantearter som tåler salt. Her er forekomster av mange arktiske plantearter og plantesamfunn. Strandengvegetasjonen er interessant fordi den gjenspeiler de spesielle økologiske forholdene i møtesonen mellom hav og land. De største strandengene finner vi utenfor Valdakmyra på sørsida av selve Stabburneset, og på strandflatene nord for Stabburnselvas utløp.

Det som gjør Stabburnesområdet spesielt verneverdig er forekomster av alle de viktigste arktiske plantesamfunn som vi finner i strandvegetasjonen langs Finnmarkskysten. Typiske arktiske plantesamfunn er de store flatene med teppesaltgras (*Puccinellia phryganodes*) og dammene med korschesterumpe (*Hippuris tetraphylla*). Ved Valdakmyra går strandenga gradvis over i strandmyr.

Rikt fugleliv

Indre Porsangerfjord, med sitt system av store strand-, fjære- og gruntvannsområder, elveutløp, holmer, sund og tidevannsstrømmer er et av de viktigste våtmarksområdene for fugl i Norge. Stabburnes naturreservat omfatter den viktigste delen av dette systemet. Både ender, gjess og vadere bruker området, og det har betydning både som rasteplass under trekket, som hekkeområde for vadere, som myteområde for ender og som overvintringsområde, særlig for ærfugl. På de store strandengene raster hovedsaklig grasender og gjess.

På de vidstrakte fjærearealene raster mange vadefugler under trekket. Særlig bemerkelsesverdig er det store antallet av den arktiske arten polarsnipe (*Calidris canutus*), hvor flokker på opp til 35 000 individer kan observeres i siste halvdel av mai. Sammen med Balsfjorden i Troms fylke er Porsangerfjorden det eneste stedet i Norge hvor man kan se slike imponerende store flokker med polarsnipe.

Gruntvannsområdene brukes av fiskeender og dykkender. Ærfugl (*Somateria mollissima*) forekommer hele året, men i størst antall om høsten og utover vinteren da antallet kan komme opp i 5–10 000 individer. Andre arter bruker området først og fremst på vårtrekket og under mytetida (fjærfellinga) om sommeren.

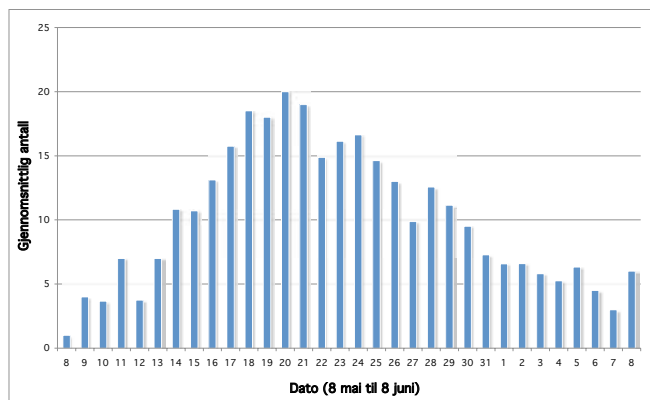
Dverggås

Dverggås

Naturreservatet har spesiell betydning for den sjeldne dverggåsa, fordi den flokken som hvert år raster på Valdakmyra utgjør storparten (ca. 80 %) av den gjenværende bestanden i Fennoskandia. Dverggåsa var tidligere en vanlig hekkefugl i fjelltraktene fra Børgfjell i Nordland til Øst-Finnmark, men hekker i dag bare enkelte steder på Finnmarksvidda. Den gjenværende bestanden i Fennoskandia antas å telle kun 15–20 par (per 2007). Årsaken til den sterke nedgangen i bestanden settes i sammenheng med jakt på arten langs trekkrutene og i vinterområdene b.l.a. i Sørøst-Europa, men spesielt i Russland og Kazakstan.

Dverggjessene kommer til Valdakmyra i midten av mai og drar videre til hekkeplassene på Finnmarksvidda i slutten av mai og begynnelsen av juni. Etter hekkesesongen kommer dverggjessene tilbake til Valdakmyra i andre halvdel av august. Her blir de til første halvdel av september.

For å skjerme dverggjessene som raster på Valdakmyra er det ferdselsforbud både under vår- og høsttrekket. Valdakmyra er den eneste lokaliteten i Europa hvor du enkelt kan se dverggås under vårtrekket. Fra fuglekikkerbua har man god oversikt over Valdakmyra og de rastende gjessene.

Figuren viser trekkforløpet for dverggås på Valdakmyra på våren, med gjennomsnitt for daglige maksantall (8 mai til 8 juni) for årene 2000-2007.

Fuglekikking

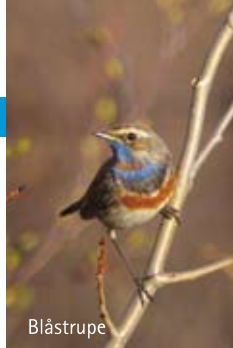
På sørsiden av Stabburnseset er det en fuglekikkerbu med utsikt over Valdakmyra (se kart). Denne er åpen fra vår til høst, og herfra kan man studere fuglelivet på Valdakmyra. I fuglekikkerbua finnes informasjon om Stabburnses naturreservat, dverggås og andre aktuelle arter i området.

Vanlige fugler i området:

Norsk	English	Latin	Status	Største antall	Tid
Sædgås	Bean Goose	<i>Anser fabalis</i>	raster	150	mai, juni
Dverggås	Lesser White-fronted Goose	<i>Anser erythropus</i>	raster	35	medio mai, medio august
Grågås	Greylag Goose	<i>Anser anser</i>	raster	100	mai-september
Gravand	Shelduck	<i>Tadorna tadorna</i>	hekker	35	mai-september
Ærfugl	Common Eider	<i>Somateria mollissima</i>	hekker	6 000	hele året
Laksand	Goosander	<i>Mergus merganser</i>	raster	2 000	mai-september
Siland	Read-breasted Merganser	<i>Mergus serrator</i>	raster	100	april-oktober
Sjøorre	Velvet Scoter	<i>Melanitta fusca</i>	raster	50	mai-september
Svartand	Common Scoter	<i>Melanitta nigra</i>	raster	200	mai-september
Krikkand	Teal	<i>Anas crecca</i>	raster	50	mai-september
Stokkkand	Mallard	<i>Anas platyrhynchos</i>	raster	50	mai-oktober
Brunnakke	Wigeon	<i>Anas penelope</i>	raster	500	mai-oktober
Stjertand	Pintail	<i>Anas acuta</i>	raster	100	mai-september
Tjeld	Oystercatcher	<i>Haematopus ostralegus</i>	hekker	300	april-oktober
Sandlo	Ringed Plover	<i>Charadrius hiaticula</i>	raster	200	mai-september
Heilo	Golden Plover	<i>Pluvialis apricaria</i>	raster	100	april-oktober
Vipe	Lapwing	<i>Vanellus vanellus</i>	hekker	20	april-oktober
Polarsnipe	Knot	<i>Calidris canutus</i>	raster	35 000	mai
Myrsnipe	Dunlin	<i>Calidris alpina</i>	raster	500	mai-september
Temmincksnipe	Temmincs Stint	<i>Calidris temminckii</i>	hekker	100	mai-september
Dvergsnipe	Little Stint	<i>Calidris minuta</i>	hekker	100	mai-september
Rødstilk	Redshank	<i>Tringa totanus</i>	hekker	50	mai-oktober
Gluttsnipe	Greenshank	<i>Tringa nebularia</i>	hekker	10	mai-september
Grønntilk	Wood Sandpiper	<i>Tringa glareola</i>	hekker	10	mai-september
Sotsnipe	Spotted Redshank	<i>Tringa erythropus</i>	raster	20	mai-september
Lappsbove	Bar-tailed Godwit	<i>Limosa lapponica</i>	raster	4 000	mai-september
Kvartbekkasin	Jack Snipe	<i>Lymnocyptes minimus</i>	hekker	2	mai-juli
Enkeltbekkasin	Common Snipe	<i>Gallinago gallinago</i>	hekker	5	mai-september
Brushane	Ruff	<i>Philomachus pugnax</i>	hekker	200	mai-september
Storspove	Curlew	<i>Numenius arquata</i>	hekker	10	april-oktober
Tyvjo	Parasitic Skua	<i>Stercorarius parasiticus</i>	hekker	10	mai-september
Fjelljo	Longtailed Skua	<i>Stercorarius longicaudus</i>	trekk	10	mai-september
Svartbak	Great Black-backed Gull	<i>Larus marinus</i>	hekker	100	hele året
Gråmåke	Herring Gull	<i>Larus argentatus</i>	hekker	100	hele året
Sildemåke	Lesser Black-backed Gull	<i>L. f. fuscus</i> & <i>L. f. intermedius</i>	hekker	10	april-oktober
Fiskemåke	Common Gull	<i>Larus canus</i>	hekker	500	hele året
Hettemåke	Black-headed Gull	<i>Larus ridibundus</i>	raster	50	april-oktober
Rødnebbterne	Arctic Tern	<i>Sterna paradisaea</i>	trekk	10 000	mai-september
Jordugle	Short-eared Owl	<i>Asio flammeus</i>	trekk	2	mai-september
Dvergfalk	Merlin	<i>Falco columbarius</i>	hekker	5	mai-september
Vandrefalk	Peregrine	<i>Falco peregrinus</i>	jakter	5	april-oktober
Havørn	White-tailed Eagle	<i>Haliaeetus albicilla</i>	hekker	30	hele året
Rødvingetrost	Redwing	<i>Turdus iliacus</i>	hekker	50	mai-september
Blåstrupe	Bluethroat	<i>Luscinia svecica</i>	hekker	20	mai-september
Løvsanger	Willow Warbler	<i>Phylloscopus trochilus</i>	hekker	20	mai-september
Bjørkefink	Brambling	<i>Fringilla montifringilla</i>	hekker	20	mai-september
Linerle	Pied Wagtail	<i>Motacilla alba</i>	hekker	100	mai-september
Heipiplerke	Meadow Pipit	<i>Anthus pratensis</i>	hekker	100	mai-september

Sjeldne gjester i området:

Norsk	English	Latin	Status	Største antall	Tid
Praktærfugl	King Eider	<i>Somateria spectabilis</i>	raster		hele året
Stellerand	Steller's Eider	<i>Polysticta stelleri</i>	raster		hele året
Rødhodeand	Red-crested Pochard	<i>Netta rufina</i>	raster		vår
Snadderand	Gadwall	<i>Anas strepera</i>	raster		vår
Svarthalespove	Black-tailed Godwit	<i>Limosa limosa</i>	raster		vår
Fjellmyrløper	Broad-billed Sandpiper	<i>Limicola falcinellus</i>	raster		vår, høst
Alaskasnipe	Pectoral Sandpiper	<i>Calidris melanoto</i>	raster		vår, høst
Jaktfalk	Gyrffalcon	<i>Falco rusticolus</i>	jakter		hele året
Snøugle	Snowy Owl	<i>Nyctea scandiaca</i>	raster		hele året
Lappiplerke	Red-throated Pipit	<i>Anthus cervinus</i>	raster		vår, sommer, høst

Blåstrupe

Rødnebbterne

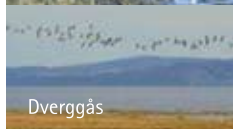
Grønntilk

Jordugle

Fjæreplytt

Dverggås

Pøljarsnipe

Vipe

Utdrag av fredningsbestemmelsene

- På Valdakmyra er det ferdselsforbud fra og med 1. mai til og med 30. juni og fra og med 10. august til og med 20. september (se kart).
- Motorferdsel på land er forbudt
- Camping, telting og oppsetting av kamouflasjeinnretninger er forbudt.
- Dyre- og fuglelivet er fredet mot jakt og andre unødige forstyrrelser.
- Unntak: Jakt på rødrev i tida 1. oktober – 1. april, og jakt på sel i tida 1. desember – 1. april.
- Det er båndtvang for hunder hele året.
- Plantelivet er fredet, med unntak for bær- og soppstaking, beiting, bålbrekking og sanking av tørrved til brensel på stedet.
- Landskapet er fredet mot alle tekniske inngrep.
- Fiske kan skje etter gjeldende fiskeregler.

Nærmere informasjon om verneområdet

Stabburnes Naturhus og Museum
9710 Indre Billefjord
tlf 78 46 47 65
stabburs@online.no

Forvaltning og oppsyn

Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen
9815 Vadsø
tlf 78 95 03 00
fax 78 95 03 70
postmottak@fmfi.no

Lokal kontakt:

Statens naturoppsyn
9711 Lakselv
tlf 91 62 20 03

Mer informasjon

www.museumsnett.no/stabburnes
www.fylkesmannen.no
www.birdlife.no/prosjekter/dverggaas.php
www.piskulka.net

Brosjyren er utgitt av: Fylkesmannen i Finnmark, Miljøvernavdelingen
Bearbeiding, idé og layout: Stabburnes Naturhus og Museum/Tone Iselin Persen
Foto: Tomas Aarvak, Ingar Jostein Øien, Tone Iselin Persen, Gry Ingebretsen,
Morten Ekker, Geir Helge Systad.

FYLKESMANNEN I FINNMARK

